

Nr 673

Av fru Heurlin m. fl., om ökade resurser för narkomanvården.

(Lika lydande med motion nr 542 i Första kammaren)

Den enda forskningsinstitutionen i Sverige vad avser narkotika och narkotikamissbruk är forskningsavdelningen vid Ulleråkers sjukhus i Uppsala. Denna avdelning förfogar för sin forskningsverksamhet över en modern instrument- och apparatutrustning till ett värde av omkring en miljon kronor, men ett beklämmande faktum är att de till institutionen knutna forskarna i alldeles för ringa utsträckning hinner ägna sig åt sin forskningsuppgift.

Om forskningsverksamheten vid Ulleråker skall bli meningsfullt erfordras ofrånkomligen att de personella resurserna vid forskningsavdelningen förstärks.

Departementschefen säger i propositionen nr 7/1968 bl. a. att staten bör medverka med visst ekonomiskt stöd för att främja en snabb utveckling vad gäller åtgärderna i anledning av narkotikamissbruket.

I enlighet med detta uttalande anser vi att staten bör ansvara för verksamheten vid forskningsinstitutionen vid Ulleråkers sjukhus.

För att det omfattande forskningsprogrammet vid institutionen skall kunna genomföras erfordras det att den kommande efterutbildningen och vidareutbildningen av specialister vid forskningsavdelningen icke tillåtes att i alltför hög grad inkräkta på avdelningens forskningskapacitet.

Vidareutbildningen av psykiatriker har planerats att bli relativt omfattande i Sverige, och tyngdpunkten i efterutbildningen kommer, i enlighet med tidigare riksdagsbeslut, att läggas på landets tre psykiatriska forskningsavdelningar. Det är angeläget att forskningsavdelningen vid Ulleråker för denna utbildning, som nu befinner sig i snabb utbyggnad, snarast erhåller heltidsanställd hjälp med undervisningen.

Den ifrågavarande undervisningen är speciellt kvalificerad då det gäller utbildningen av blivande specialister, som redan har sin psykiatriska grundutbildning klar. Kurserna måste alltså behandla nyheterna inom ämnesområdet. Av kursledaren krävs således i praktiken att hon eller han själv är aktiv forskare. Det kan i sammanhanget framhållas att psykiatrin i högre grad än andra kliniska ämnen är mångfasetterad och har anknytning till en rad olika basvetenskaper såsom psykologi, sociologi, biokemi, patologisk anatomi, genetik, cytogenetik o. s. v. Det bör också beaktas, att det snabbt expanderande kunskapsstoffet inom ämnet kommer att ställa allt större krav på lärarinsatser om önskvärd kvalitativ standard skall kunna upprätthållas.

Vi föreslår därför att en fast tjänst tillsätts vid forskningsavdelningen vid Uller-

åker som universitetslektor. Han bör biträdas av två fast anställda kliniska amanuenser för kursplanering, patientdemonstrationer, seminarier och föreläsningar. Vi föreslår därför att två sådana tjänster också inrättas vid nämnda avdelning.

Psykologins utveckling till en klinisk hjälpvetenskap har på senare år gett uppmärksammade forskningsresultat av både praktisk och teoretisk betydelse.

Introduktionen av psykofarmaka har inneburit stora framsteg för psykiatrin men även medfört en rad nackdelar, speciellt när ett medel några år efter införandet visat sig medföra tillvänjningsrisker. Den tid som åtgår innan ett medels tillvänjande och vanebildande egenskaper upptäcks bör rimligtvis kunna förkortas med hjälp av systematiska prövningar av nya farmaka i ett testbatteri, inkluderande subjektiva och objektiva psykologiska effekter, bl. a. på ett frivilligt klientel av narkomaner. Ett dylikt testbatteri kräver från psykologsidan utveckling av nya testmetoder samt utprövning av nya skattningsskalor. Tillkomsten av ett narkotikaforskningscentrum vid forskningsavdelningen på Ulleråker har alltså accentuerat det redan tidigare kända behovet av en självständig chefsbefattning där på psykologsidan.

Vi anser att tillkomsten av en laboratur i psykologi vid Ulleråkers forskningsavdelning skulle möjliggöra sakkunnig handledning av såväl medicinska forskare inom området som av psykologer med intresse för kliniska frågeställningar. Vårt förslag syftar således till att underlätta kontakten mellan två forskarkategorier som för ett gott resultat av sitt arbete är beroende av ömsesidig information.

Vi föreslår därför att en fast laboratur i klinisk experimentell psykologi inrättas vid Ulleråkers forskningsavdelning.

Vi förutsätter att anslag avses utgå även för budgetåret 1968/69 till de tre tjänsterna vid forskningsavdelningen som upprätthålles av en forskningsingenjör, en laboratorieingenjör och en djurskötare samt att dessa tjänster inrättas som fasta från och med budgetåret 1969/70.

En narkomanvårdspoliklinik, som måste tillmätas den största betydelse för utvinnandet av de erfarenheter som kan bidra till att underlätta narkotikaproblemet lösning, återfinns på Rålambshovs sjukhus. Där skall även inom kort två särskilda narkomanvårdsavdelningar träda i funktion. Den öppna och de slutna avdelningarna avses integreras till en vård- och behandlingscentral som skall stå under ledning av en överläkare.

Denna koncentrerings av vården av erkänt svåra missbruksfall till Rålambshovs sjukhus gör det mycket angeläget att till detta sjukhus' narkomanvårdscentral knyta kvalificerade forskningstjänster. Det är framför allt två tjänster som erfordras för att en effektiv upptakt i forskningsarbetet skall kunna ernås, nämligen en forskningsläkartjänst och en forskningssociologtjänst. De två befattningshavarna bör företrädesvis var och en utifrån sitt gebit bedriva viss metodutveckling då det gäller att samla och tillvarata de erfarenheter man får från dels de slutna vårdavdelningarna och dels den öppna.

Integreringen av medicinska och sociala aspekter på narkotikamissbruket är därvid av uppenbara skäl nödvändig. Vi föreslår således att en fast forskningsläkar-

tjänst och en fast forskningssociologtjänst inrättas vid narkomanvårdscentralen vid Rålambshovs sjukhus. Tjänsterna bör administrativt lämpligen vara underställda karolinska institutet men vara placerade vid nämnda central och där sortera under överläkaren.

Sammanfattningsvis innebär vårt förslag att en fast tjänst som universitetslektor, två fasta tjänster för kliniska amanuenser och en fast laboratur i klinisk experimentell psykologi inrättas vid forskningsavdelningen vid Ulleråkers sjukhus samt att en fast forskningsläkartjänst och en fast forskningssociologtjänst inrättas vid narkomanvårdscentralen vid Rålambshovs sjukhus. Samtliga tjänster bör vara inrättade från och med den 1 juli 1968.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen under punkt E 10 i statsverkspropositionens bilaga 10: Avlöningar till de medicinska fakulteterna för budgetåret 1968/69 måtte bevilja ett förslagsanslag om 78 850 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1968

Dagmar Heurlin (h)

Per-Eric Ringaby (h)

Nils Carlshamre (h)
